

УДК 336.71:001

Кривич Я.М.,
асистент кафедри менеджменту
ДВНЗ «Українська академія банківської справи НБУ»

МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ЕКОНОМІЧНОЇ ОЦІНКИ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВ

Постановка проблеми. Незважаючи на той факт, що розвиток економічних систем більшості промислово розвинених країн більше набуває ознак інноваційності, як підприємства, так і банки для оцінки результативності цього напрямку своєї діяльності продовжують застосовувати лише стандартні методики фінансового аналізу, що базуються на розрахунку різних коефіцієнтів фінансової стійкості, платоспроможності і т.д. Варто відзначити, що багато господарюючих суб'єктів вже накопичили великий досвід практичної роботи та інформації про свою інноваційну діяльність, однак, як правильно скористатися отриманою інформацією при підготовці стратегічних управлінських рішень, їх керівництво та топ-менеджмент не знають. Тому сучасні технології, за допомогою яких суб'єкти господарювання можуть оцінити свій поточний стан і розробити ефективні та результативні стратегії майбутнього розвитку, зазнають значних змін. У зв'язку з цим сьогодні особливо гостро постає питання про вибір інструментарію оцінки інноваційного потенціалу суб'єкта господарювання, який дозволив би оперативно визначити внутрішні можливості та слабкі сторони у його діяльності, а також виявляти приховані резерви.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам різних аспектів інноваційної діяльності суб'єктів господарювання присвячені дослідження іноземних та вітчизняних вчених, зокрема І. Ансофа, Т. Васильєвої, В. Геєця, С.Ілляшенка, С.Козьменка, Б. Санто, Б. Твісса, Р. Фатхутдінова, Н. Чухрай, Й. Шумпетера, та ін. Але у сучасних умовах відчувається недостатність

комплексних економічних розробок з питань формування інтегральної оцінки інноваційного потенціалу підприємства. Саме цим обумовлена актуальність обраної теми.

Постановка завдання. Ціль даної статті полягає у усесторонньому аналізі існуючих у теорії та практиці науково-методичних підходів до оцінки інноваційного потенціалу підприємств з метою формування підґрунтя для розробки комплексного підходу до оцінки інноваційного потенціалу суб'єктів господарювання.

Виклад основного матеріалу дослідження. Проведений аналіз науково-методичної літератури з досліджуваної проблематики показав, що як правило, всі підходи до оцінки інноваційного потенціалу базуються на таких методах наукових досліджень, як порівняльний, статистичний, факторний аналізи, метод експертних оцінок тощо. При цьому зазначимо, що зазвичай, використовується один або декілька з визначених методів, що на нашу думку, суттєво спрощує підхід до оцінки потенціалу. Ми вважаємо, що дані методи є не відособленими один від одного, знаходяться в нерозривному взаємозв'язку і доповнюють один одного. Критичний аналіз вище визначених науково-методичних підходів до оцінки інноваційного потенціалу суб'єкта господарювання дозволив виділити переваги та недоліки їх застосування. Результати проведеного аналізу наведено в табл. 1

Таблиця 1

Переваги та недоліки підходів до оцінки інноваційного потенціалу суб'єктів господарювання (Розроблено автором на основі систематизації робіт [3, 9, 10, 15, 16, 21])

<i>Метод оцінки інноваційного потенціалу</i>	<i>Переваги</i>	<i>Недоліки</i>
<i>Підходи за бальними оцінками</i>		
Еталонний метод	Дозволяє визначити ступінь досяжності показників об'єкта дослідження до еталонного.	Складність у встановленні стандартизованого еталону.
Метод експертних оцінок	Можливість застосування в умовах обмеженості інформації. Можливість обліку специфічних	Суб'єктивний характер оцінки.

	особливостей конкретної ситуації Можливість індивідуального підбору коефіцієнтів в залежності від цілей аналізу. Простота розрахунку та доступність методу для широкого кола користувачів.	Обмеженість кола компетентних експертів. Робота висококваліфікованих експертів потребує високої оплати.
<i>Таким чином, головною перевагою зазначених методів є простота їх застосування. При цьому існує аргумент, який повністю виключає застосування такого підходу – неможливість визначення напрямків розвитку інноваційного потенціалу.</i>		
<i>Підходи за методами прямої оцінки</i>		
Система абсолютних та відносних показників	Дозволяє здійснити оцінку на основі реальних даних	Застосування відносних чи абсолютних показників дозволяє визначити лише ті зв'язки, які визначаються між відповідними групами показниками
Діаграми та графічне подання абсолютних значень	Наочність подання оцінки інноваційного потенціалу	Потребує великої кількості статистичних даних
<i>Таким чином, головною перевагою використання визначеного підходу незважаючи на його недоліки є наочність подання оцінки</i>		
<i>Підходи за статистичними методами</i>		
Регресійний аналіз	Дозволяє аналізувати відповідні часові ряди показників та визначати ступень їх взаємного впливу у різних аспектах можливого взаємозв'язку	Дозволяє оцінити лише теперішній стан об'єкту дослідження виключаючи при цьому прогнозу оцінки
Кластерний аналіз	Розбиття вихідної сукупності об'єктів на порівняно невелику кількість областей групування (кластерів) так, щоб елементи одного кластера були максимально подібними між собою. Визначення природного розшарування вихідних об'єктів на чітко виражені кластери, які розташовані на деякій відстані один від одного, і які розпадаються на так само віддалені одна від одної частини	Відносний суб'єктивізм отриманих даних
<i>Таким чином, головною перевагою застосування статистичного методу є точність та обґрунтованість отриманих даних. Разом з тим можна виділити і ряд недоліків застосування такого метод, зокрема, відсутність єдиного підходу до визначення інтегрального показника оцінки інноваційного потенціалу та висока трудомісткість.</i>		

На основі проведеного аналізу існуючих методичних підходів до оцінки інноваційного потенціалу суб'єктів господарювання, ми дійшли висновку, що більшість науковців комбінують вище визначені методи оцінки,

виділяючи при цьому наступні види оцінки [1, 4, 11, 19]: прогностична, діагностична, порівняльна та детальна.

В основі прогностичної оцінки лежить ідея формування концептуальної моделі інноваційного потенціалу суб'єкта господарювання, яка включає поелементні моделі оцінки науково-технічної, інформаційної, матеріальної, кадрової, фінансової та інших складових інноваційного потенціалу. Даний підхід базується на зіставленні концептуальної моделі з фактичним станом аналізованого об'єкта дослідження, рухаючись від фактичного стану до концептуальної моделі, пов'язаної з виявленням втрат, недовикористаних можливостей [19].

Діагностична оцінка, як правило, використовується на ранніх стадіях реалізації інноваційних проектів та дозволяє виявити причини збоїв в управлінні процесом реалізації проектів, а також дає змогу завчасно розробити методи по їх усуненню. Таким чином, даний вид оцінки використовується для корегування системи управління інноваційним потенціалом на початку впровадження проекту [1].

Окрема увага при оцінці інноваційного потенціалу відводиться *порівняльному аналізу*, який має велике практичне значення, особливо для виявлення сильних і слабких сторін господарюючого суб'єкта відносно конкурентів. Особливість даного підходу полягає у необхідності вдалого вибору бази порівняння (зіставності показників), що значною мірою визначатиме ефективність проведення дослідження. В даному контексті можна використати елементи концепції бенчмаркінгу, яка базується на ретельному вивченні досвіду найпотужнішого та найуспішнішого в галузі конкурента, а також на проведенні порівняльного аналізу та розроблення на базі отриманих результатів власної стратегії розвитку суб'єкта господарювання.

В межах даного підходу можна виділити методику оцінки інноваційного потенціалу, розроблену Чухрай Н.І. [20]. Автором детально проаналізовано кластер-чинники (критерії) та основні показники, які їх характеризують. Вхідні і вихідні кластер-чинники, запропоновані Чухрай Н.І. для оцінки рівня

інноваційного потенціалу, характеризують вплив його складових на процес його формування. Результати дослідження автора доводять пріоритетну роль елементів інтелектуального потенціалу у цьому процесі. Кількісний показник автор оцінює у натуральному або вартісному виразах. Для визначення величини якісного показника, яка виражається в балах, пропонується проводити експертну оцінку. Розрахунок вагомості кожного критерію оцінки рівня інноваційного потенціалу Чухрай Н.І. рекомендує проводити за методом багатокритеріального підходу, який базується на визначенні таких величин, як темпи зростання інноваційного потенціалу, показник рівня інноваційного потенціалу суб'єкта господарювання стосовно потенціалу конкурента, інтенсивність інноваційного розвитку підприємства, питомі витрати на інноваційний розвиток.

Проаналізованій вище методиці, як порівняльному підходу в цілому, притаманні певні складнощі, а саме, кількісні параметри одного суб'єкта господарювання можуть не відповідати кількісним параметрам іншого суб'єкта господарювання. Крім того, в умовах конкуренції практично неможливо отримати необхідну інформацію для порівняння. Безперечно, підвищити зіставність можна заміною абсолютних величин відносними, усуненням випадкових впливів, однак методики доведення показників до повної зіставності не існує, у тому числі і тому, що ряд параметрів інноваційного потенціалу суб'єкта господарювання може носити лише якісний характер [11].

Детальна оцінка інноваційного потенціалу базується на формуванні системи показників, які характеризують інноваційний потенціал. Даний підхід, незважаючи на свою трудомісткість, є найбільш широковживаним, оскільки є своєрідною комбінацією вище визначених підходів до оцінки інноваційного потенціалу суб'єкта господарювання.

Так, зокрема, Ярошенко Ю.Ф. [22] пропонує визначати інноваційний потенціал суб'єкта господарювання на основі 12 основних показників, що характеризують різні сторони його діяльності. Моделювання рівня інноваційного потенціалу Ярошенко В.Ф. здійснює за допомогою простого

підсумовування перетворених значень досліджуваних чинників. Такий підхід має ряд істотних недоліків, головним з яких є відсутність критерію оцінки підсумкового значення інноваційного потенціалу.

Аналогічний метод оцінки інноваційного потенціалу використовує у своїх дослідженнях і Ніронович Н.І. [13]. Проте, відмінність цього підходу полягає в тому, що автор спочатку пропонує проводити узагальнення у межах обраних груп показників, а потім вже узгоджувати оцінки окремих груп. Таким чином, автором зроблена спроба до побудови інтегральної оцінки інноваційного потенціалу шляхом визначення часткових оцінок його складових.

На нашу думку, побудова сконструйованої інтегральної оцінки інноваційного потенціалу об'єкту дослідження, виходячи з часткових оцінок його складових, є неприпустимою. Оскільки, навіть за умови застосування корегуючого коефіцієнта, такий інтегрований показник виключатиме вплив окремої складової на ефективність реалізації інноваційного потенціалу. Доцільним, за таких умов, є застосування поелементних оцінок за окремими складовими інноваційного потенціалу.

Такий підхід використовує у своїх розрахунках Гребенікова О.В. [6, 7], яка оцінює інноваційний потенціал з позицій єдності і взаємодії структурних складових суб'єкта господарювання – матеріальної (М), фінансової (Ф) і інтелектуальної (І). У результаті модель інтегральної оцінки інноваційного потенціалу пропонується автором в наступному вигляді:

$$I_{\text{п}} = F (M, \Phi, I) \quad (1)$$

де M, Φ, I – вектори, які складаються з відповідних систем показників.

Показники, що входять у вектори моделі (1), оцінюються за допомогою методів факторного аналізу. Така оцінка, на нашу думку, має ряд переваг в порівнянні з попередніми, оскільки дозволяє автору виявити систему потенціалоутворюючих елементів і підтвердити коректність їх вибору. Однак, у якості недоліка визначеної методики є неповний набір складових інноваційного потенціалу.

Схожих поглядів дотримується і Новікова І.В. [16]. Проте запропонований нею підхід існує ключову відмінність від підходу Гребенікової О.В., оскільки передбачає розбиття всіх показників на дві складові: інноваційні ресурси, до яких відносить кадрові, науково-технічні, виробничо-технологічні, фінансово-економічні, та каталізатори, які включають мотиваційний механізм, інноваційну культуру, організаційно-управлінські елементи. Ми погоджуємося з Новіковою І.В. у необхідності такого поділу. Однак, на нашу думку, під інноваційними ресурсами слід розуміти ті ресурси, які господарюючий суб'єкт в змозі спрямувати на здійснення інноваційної діяльності.

Проаналізовані вище методики, на наш погляд, не дозволяють одержати результати розрахунку з достатньо високою точністю, тому можуть бути рекомендована до використання при проведенні початкових розрахунків. Крім того, вони можуть використовуватися у якості допоміжних методів, що дозволяють здійснювати певну перевірку результатів, одержаних іншими методами.

Окремої уваги при оцінці інноваційного потенціалу суб'єкта господарювання заслуговує вибір показників, за якими здійснюється оцінка. Аналіз науково-методичної літератури [2, 13, 17] з зазначеного питання дозволив нам визначити найбільш широковживані системи таких показників, які згруповано в табл. 3.

Таблиця 3

Порівняння підходів до визначення показників оцінки інноваційного потенціалу суб'єктів господарювання

<i>Система показників за дослідженням Н.І. Ніронович [13]</i>
1) вартість основних виробничих фондів промислового призначення;
2) патентно-ліцензійна діяльність;
3) впровадження прогресивних технологічних процесів;
4) впровадження нових видів продукції;
5) обсяг наукомісткої продукції;
6) ефект від використання винаходів та раціоналізаторських пропозицій;
7) витрати підприємства на інноваційну діяльність;
8) рентабельність виробництва;
9) професійний рівень персоналу підприємства;

- 10) організаційна структура управління підприємством;
- 11) технічний рівень розробок;
- 12) рівень зносу основних виробничих фондів промислового призначення;
- 13) фінансовий стан підприємства.

Система показників за дослідженням Л.І. Белоусової [2]

- 1) потенціал виробничих площ;
- 2) потенціал машин і устаткування;
- 3) потенціал оборотних коштів (витрати майбутніх періодів);
- 4) потенціал кваліфікації персоналу;
- 5) потенціал досвіду інноваційної діяльності;
- 6) потенціал прогресивних технологій;
- 7) потенціал прогресивних матеріальних ресурсів;
- 8) потенціал власних коштів для фінансування інновацій;
- 9) потенціал залучених коштів для інновацій;
- 10) потенціал позикових коштів для інновацій;
- 11) потенціал системного забезпечення;
- 12) потенціал прикладних програм;
- 13) потенціал роботи з базами даних;
- 14) потенціал зовнішнього зв'язку.

Система показників за дослідженням О.В. Рудики [17]

- 1) частка винахідників і раціоналізаторів в загальній чисельності працюючих;
- 2) кількість поданих заявок на видачу охоронних документів;
- 3) кількість отриманих охоронних документів;
- 4) кількість використаних об'єктів промислової власності і раціоналізаторських пропозицій;
- 5) величину прибутку (доходу), отриманого від використання винаходів і раціоналізаторських пропозицій;
- 6) обсяг витрат підприємства на НДДКР;
- 7) відношення об'єму інвестицій відповідно: в основний капітал, на технічне переоснащення і реконструкцію виробництва, в діючі об'єкти до вартості основних фондів;
- 8) обсяг витрат підприємства відповідно: на придбання прав на патенти, ліцензії і на об'єкти промислової власності; на підготовку виробництва для випуску нової продукції; на придбання нового устаткування; на придбання нових технологій.

Система показників за дослідженням Є.С. Галушко [5]

- 1) доля робітників підрозділів інноваційної сфери в загальній чисельності інженерно-технічних робітників підприємства;
- 2) доля робітників підрозділів інноваційної сфери, що мають наукові ступіні;
- 3) коефіцієнти, що характеризують розподіл робітників інноваційної сфери за віком;
- 4) коефіцієнт стабільності кадрів;
- 5) коефіцієнт питомої ваги витрат підприємства на НДДКР;
- 6) індекс динаміки питомої ваги витрат підприємства на НДДКР;
- 7) коефіцієнти оснащеності підрозділів інноваційної сфери експериментальним устаткуванням та приладами;
- 8) коефіцієнти кількості накопичених інформаційних фондів;
- 9) коефіцієнт ступеню задоволення потреб персоналу підрозділів інноваційної сфери в необхідній їм для роботи науково-технічній інформації;
- 10) коефіцієнт застосування сітьового планування при реалізації інноваційного проекту;
- 11) коефіцієнт використання фонду матеріального заохочування за пропозиції, участь у розробці та впровадженні нововведень;
- 12) коефіцієнт використання бюджету розвитку підприємства;
- 13) індекс зростання продуктивності роботи працівників підприємства;
- 14) індекс зростання ефективності роботи підприємства;
- 15) індекс зростання прибутку за рахунок впровадження нововведень.

Виходячи з наведеної в табл. 3. системи показників оцінки інноваційного потенціалу суб'єкта господарювання, можна зробити висновок, що існують різні підходи до визначення ресурсної складової інноваційного потенціалу. Однак, ми акцентуємо увагу на тому, приведені в табл. 3 показників зорієнтовані, в першу чергу, на визначення поточного стану інноваційного потенціалу. Крім того, як нами вже неодноразово наголошувалося, слід, по-перше, виокремлювати інноваційні ресурси з загальної суми ресурсів; а по-друге, розмежовувати складові інноваційного потенціалу на окремі частини та здійснювати їх поелементну оцінку.

При оцінці інноваційного потенціалу суб'єкта господарювання, на нашу думку, необхідно враховувати його оціночні рівні, що на жаль жоден з перелічених вище методичних підходів не передбачає.

Ми вважаємо, що при оцінці інноваційного потенціалу необхідно виокремлювати фактичний його рівень та перспективний.

Фактичний рівень інноваційного потенціалу – це той обсяг інноваційних ресурсів та можливостей, який накопичений суб'єктом господарювання та використовується ним на момент оцінки. Зауважимо, що більшість методичних підходів спрямовані саме на оцінку цього рівня інноваційного потенціалу.

Перспективний рівень інноваційного потенціалу господарюючого суб'єкта включає не лише наявні на момент оцінки ресурси, але і перспективні, тобто ті, які в даний час за певних причин не залучені до інноваційного процесу. Таким чином, перспективний рівень інноваційного потенціалу характеризує максимально можливий обсяг інноваційних ресурсів. Слід зазначити, що оцінкою даного рівня інноваційного потенціалу більшість дослідників нехтують.

Такий підхід до оцінки інноваційного потенціалу суб'єктів господарювання обумовлює певну ***специфіку його оцінки***. Виходячи з цього:

- при оцінці фактичного рівня інноваційного потенціалу слід застосувати переважно статистичні (об'єктивні) підходи, які ґрунтуються на емпіричних даних;

- при оцінці перспективного рівня інноваційного потенціалу слід віддавати перевагу прогностичній оцінці, при цьому не нехтуючи і об'єктивною оцінкою.

Крім того, варто також відзначити, що *оцінку інноваційного потенціалу можна ранжувати за ступенем значущості*. Розглядаючи проблему оцінки інноваційного потенціалу з цієї позиції, доцільним є встановлення меж, які визначають можливості його коливання.

На нашу думку, *існує дві граничні межі, які визначають ємність інноваційного потенціалу суб'єкта господарювання: нижня та верхня*.

Нижня межа розміру інноваційного потенціалу суб'єкта господарювання визначається його фактичним рівнем.

Верхня межа розміру інноваційного потенціалу суб'єкта господарювання визначається сполучення фактичного та перспективного рівня інноваційного потенціалу, відображає його максимально можливий рівень.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розробок у заданому напрямку. З вищезазначеного можна зробити висновок, що оцінка інноваційного потенціалу дає змогу визначити не лише його величину, але і дозволяє виявити як реальні, так і потенційні можливості суб'єкта підприємницької діяльності, що у свою чергу сприяє покращенню конкурентних позицій господарюючого суб'єкта, збільшенню його доходів, формуванню та удосконаленню ринкової інфраструктури.

Таким чином, проведений аналіз показав, що оцінка інноваційного потенціалу суб'єкта господарювання є досить складним та багатогранним процесом. Зроблений нами висновок підтверджується як багатозначністю підходів до визначення критеріїв, так і особливостями здійснення такої оцінки.

Результати проведеного дослідження існуючих науково-методичних підходів до оцінки інноваційного потенціалу суб'єктів господарювання стануть

підгрунтям для розробки комплексної системи оцінки інноваційного потенціалу.

Література:

1. Баранчєєв В.П. Управление знаниями в инновационной сфере / В.П. Баранчєєв – М.: Благовест-В, 2007. – 272 с.
2. Белоусова Л. І. Управління інноваційно-інвестиційною діяльністю промислового підприємства : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : 08.06.01 "Економіка підприємств і форми господарювання" / Белоусова Любова Іванівна. – Донецьк, 2006. – 20 с.
3. Воронков А. Э. Стратегическое управление конкурентоспособным потенциалом предприятия : диагностика и организация : монография / А. Э. Воронков. – Луганск : Из-во Восточноукраинского национального университета, 2004. – 320 с.
4. Гавва В. Н. Потенціал підприємства: формування та оцінювання : навч. посібн. / В. Н. Гавва, Е. А. Божко. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 221 с.
5. Галушко Є. С. Підвищення ефективності використання інноваційного потенціалу в умовах переходу до ринкових відносин (на прикладі промислових підприємств Донбасу) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: 08.06.02 «Підприємництво, менеджмент та маркетинг» / Галушко Євген Сергійович. – Донецьк, 1999. – 23 с.
6. Герасимов А. Проблемы повышения эффективности инновационной деятельности / А. Герасимов // Инновации. – 2001. – № 9. – С. 34–37.
7. Гребенікова О. В. Ефективність використання інноваційного потенціалу промислових підприємств : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : 08.02.02 «Економіка та управління науково-технічним прогресом» / Гребенікова Олена Володимирівна. – Харків, 2004. – 19 с.
8. Гуськов В. Стратегия инновационного развития предприятия: рыночный и ресурсный подход / В. Гуськов, И. Жиц // Инновации. – 2003. – №6. – С. 8–11
9. Идрисов А. Стратегия, основана на ключевых компетенциях и динамических

способностях компании / А. Идрисов // Машиностроитель. – 2002. – №6. – С. 8–11.

10. Колесніченко В. Ф. Інвестиційне забезпечення інноваційної діяльності підприємств : автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд. екон. наук : 08.06.01 «Економіка підприємств і форми господарювання» / Колесніченко Вікторія Федорівна. – Харків, 2006. – 19 с.

11. Краснокутська Н. В. Інноваційний менеджмент : навч. посібник / Н. В. Краснокутська. – К. : КНЕУ, 2003. – 504 с.

12. Ли А. Оценка состояния инновационного потенциала промышленного предприятия / А. Ли [Электронный ресурс] // Журнал депонированных рукописей. – 2006. – №3. – Режим доступа: <http://www.mte-eco.ru/www/toim.nsf>

13. Ніколаєнко С. М. Пріоритетні напрями розвитку інноваційної діяльності в Україні / С. М. Ніколаєнко // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. – 2007. – № 33. – С. 35-39.

14. Основы инновационного менеджмента: Теория и практика / под ред. П. Н. Завлина [и др.]. – М. : ОАО «НПО «Издательство «Экономика»», 2000. – 475 с.

15. Паєнтко Т. В. Налоговое регулирование в контексте формирования финансового потенциала предприятия / Т. В. Паєнтко // Бизнесинформ. – 2006. – № 9. – С. 96–98.

16. Пономаренко В. С. Стратегічне управління підприємством : монографія / В. С. Пономаренко. – Х. : Основа, 1999. – 619 с.

17. Рейтинг найбільших українських банків [Електронний ресурс] / Заголовок з екрану – Режим доступу : <http://ukrinform.biz/news/7439/>

18. Сиволовська О. В. Розробка системної моделі інноваційного розвитку промислового підприємства: дис... канд. екон. наук : 08.06.01 / Сиволовська Олена Вікторівна. - Х., 2005. - 19 с.

19. Фатхудинов Р. А. Инновационный менеджмент / Р. А. Фатхудинов. – Спб. : Питер, 2002. – 400 с.

20. Чуб Б. А. Оценка инвестиционного потенциала субъектов российской экономики на мезоуровне / Б. А. Чуб; под ред. д. э. н. В. В. Бандурина. – М. : БУКВИЦА, 2001. – 227 с.

21. Яковец Ю. В. Ускорение научно-технического прогресса: теория и экономический механизм / Ю. В. Яковец. – М. : Экономика, 1988. – 334 с.

22. Яковлева Н. Г. Оцінка інноваційного потенціалу підприємств та ефективності його використання / Н. Г. Яковлева // Вісник КНТЕУ. – 2005. – № 1. – С. 45–52.

Кривич Я.М.

МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ЕКОНОМІЧНОЇ ОЦІНКИ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВ

Анотація. У статті досліджуються ключові науково-методичні підходи до оцінки інноваційного потенціалу підприємств. На підставі проведених уточнень виділено рівні інноваційного потенціалу та запропоновано методичні рекомендації щодо його оцінки.

Ключові слова: інноваційний потенціал, прогностична оцінка, діагностична оцінка, порівняльна оцінка, детальна оцінка.

Кривич Я.Н.

Аннотация. В статье исследованы ключевые научно-методические подходы к оценке инновационного потенциала предприятия, в ходе исследования выявлены его уровни, а также предложены методические рекомендации общей его оценки.

Krivich Ya.N.

METHODOLOGICAL PRINCIPLES OF ECONOMIC EVALUATION OF THE INNOVATIVE POTENTIAL OF ENTERPRISES

Annotation. This article describes the key scientific and methodological approaches to assessing the innovation potential of enterprises selected of his level and proposed guidelines for its evaluation.

Keywords: innovative potential, prognostic evaluation, diagnostic evaluation, comparative evaluation, a detailed evaluation.